

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 24.7.2007
KOM(2007) 440 lõplik

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

Aafrika põllumajanduse edendamine
Ettepanek põllumajanduse arendamise alaseks koostööks mandri ja piirkondlikul
tasandil Aafrikas

Aafrika põllumajanduse edendamine

Ettepanek põllumajanduse arendamise alaseks koostööks mandri ja piirkondlikul tasandil Aafrikas

1. SISSEJUHATUS

Käesolevas dokumendis tehakse ettepanek, mis käsitleb ELi ja Aafrika Liidu (edaspidi „AL“) vahelise Aafrika põllumajanduse arendamise alase koostöö põhimõtteid ja peamisi valdkondi. Keskendutakse piirkondlikule ja mandri tasandile. Nendel tasanditel tehtav koostöö täiendab ja stimuleerib põllumajanduse arengut riiklikul tasandil, kus toimub jätkuvalt kõige tihedam koostöö. Koostöö tugineb „Euroopa konsensusel“¹ määratletud poliitikasuundadele ja ELi Aafrika-strateegiale². Mõlemas dokumendis rõhutatakse, et põllumajandus ja maaelu areng on ülimalt olulised vaesuse vähendamiseks ja majanduskasvu stimuleerimiseks. Kasvu suurendamiseks kavatakse ühendus keskenduda säästva tootmise tõhustamisele, konkurentsivõimele piirkondlikul ja rahvusvahelisel turul ning riskijuhtimisele. Nimetatud lihtsustamiseks Aafrikas tuleks kasutada ära tehnoloogilist arengut, mida toetavad põllumajandusalased teadusuuringud ja arendustegevus.

Koostöö toimub vastavalt Aafrika põllumajanduskavale ja selle eesmärk on aastatuhande arengueesmärkide saavutamise stimuleerimine. Laiapõhjaline põllumajanduslik kasv on otsese tähtsusega esimese aastatuhande arengueesmärgi saavutamisel (äärmusliku vaesuse ja näljahäda likvideerimine) ning see on oluline tegur seitsmenda aastatuhande arengueesmärgi (keskkonnasäästlikkuse tagamine) saavutamise teel.

Põllumajandus³ jääb suurema osa vaese rahvastiku majanduslikuks baasiks Aafrikas ja moodustab umbes kolmandiku Aafrika SKTst ning kogu tööhõivest. Enamus põllumajandustooteid pärineb väiketalunikelt, sealjuures on naiste osatähtsus äärmiselt suur⁴. Põllumajanduslik tootmine, turustamine ja müük mõjutavad otseselt toiduainetega kindlustatust ja leibkonnaliikmete toitumisasalast olukorda. Lisaks on põllumajanduslikul kasvatel tugev mitmekordne mõju. Põllumajandusest tulenevad suuremad sissetulekud muudavad maapiirkondades sotsiaalsete teenuste pakkumise ja kasutamise jätkusuutlikuks ja taskukohaseks. Lisaks on ökosüsteemide jätkusuutlikkuse ja bioloogilise mitmekesisuse seisukohast oluline, kuidas talunikud loodusvarasid kasutavad.

Põllumajandus on peamiselt erasektori tegevusala, kuid nõuab avaliku sektori märkimisväärset osalust. Esiteks on esinenud turutõrkeid, mis on avaldanud halba mõju sotsiaalselt ja geograafiliselt tõrjutud inimrühmadele. Teiseks leidub keskkonna välismõjusid, mis vajavad riiklikku reguleerimist ja sekkumist, et säilitada jätkusuutlikkus. Kolmandaks toimib põllumajandus palju paremini, kui avalik sektor täidab oma ülesandeid tõhusamalt.

Käesolevas dokumendis loetletud koostöövaldkonnad moodustavad abistamise pikaajalise raamistikku. Geograafilises mõttes keskendutakse Saharast lõunasse jäävale Aafrikale, kus põllumajanduslikud probleemid on kõige põletavamad. Siiski on mandri mõõde oluline ALi

---

¹ (2006/C46/01)

² KOM (2005) 489.

³ Kultuurtaimed, loomakasvatus, kalandus ja metsandus.

⁴ Naised toodavad umbes 80 % kogu Aafrika toidust.

algatustega kooskõlastatuse seisukohast ja seetõttu, et mitmetel koostöövaldkondadel⁵ on üleaafrikaline mõõde.

2. PÕLLUMAJANDUSE ARENGUPERSPEKTIIVID AAFRIKAS

2.1. Praegused väljakutsed

Põllumajandus omandab Aafrikas taas tähtsust, põllumajandussektor on märkimisväärselt kasvanud: 2,7 % aastal 2002, 3,0 % aastal 2003 ja 5,3 % aastal 2004. Mitmete toodete soodne hinnadünaamika on sellele suundumusele kaasa aidanud, ka paranenud tootmistingimused⁶ on üheks kasvuteguriks. Siiski on jätkusuutlikuks vaesuse vähendamiseks tarvis põllumajanduslikku kasvu veelgi kiirendada, eelkõige madala sissetulekuga maaühiskondades, kus põllumajandus jääb tõenäoliselt majanduskasvu ja töökohtade loomise peamiseks aluseks.

Praegused väljakutsed põllumajandusliku tootmise ja selle sektori kasvu teel Aafrikas on rohked ja omavahel seotud. Nende aspektide selgitamisel määrati koostöövaldkondade prioriteetsuse üle otsustamise hõlbustamisel kindlaks kuus valdkonda⁷:

- i) integreeritud ja laialdast poolehoidu võitva nägemuse kujundamine põllumajandusliku arengu kohta ning selle koha määratlemine jätkusuutlikus majanduskasvus ja vaesuse leevendamisel, samuti selle nägemuse muutmine ühtseks arengupoliitikaks, strateegiateks ja eelarveks;
- ii) põllumajandussektori valitsemise tugevdamine riigi, erasektori ja kodanikuühiskonna rollide ja suhete uuesti määratlemise kaudu ning erinevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamise teel, et need saaksid osaleda poliitika kujundamises ja rakendamises;
- iii) säästva põllumajandusliku tootlikkuse parandamine ja põllumajandustoodete toiteväärtuse suurendamine mitmete tuntud tehnoloogiliste ja juhtimisalaste uuenduste kaudu, teadustegevuse laiendamise ja põllumajandusliku tarbija jaoks tõhusamaks muutmise teel;
- iv) tulutoovatele turgudele juurdepääsu omandamine füüsilise juurdepääsu lihtsustamise ja (niši)turu võimaluste⁸ kasutamise kaudu, tootjahinda tõstvate toodete ja struktuuride kaudu ning kaubanduse hõlbustamise teel, sealhulgas täiustatud ühtse otsemaksete kava abil;
- v) tõhusama loodusvarade haldamise korra kehtestamine ja säästva kasutamise eest majandusliku tulu tagamine ning
- vi) riskide ja nõrkade kohtade vähendamine, milleks võivad olla kahjurid, haigused, hinna kõikumine, turu ebastabiilsus, kliimamuutused ja halvad ilmastikutingimused.

2.2. Aafrika põllumajanduskava

Põllumajandusliku arengu edendamiseks on AL ja Aafrika arengu uus partnerlus (edaspidi „NEPAD“) käivitanud Aafrika põllumajanduse igakülgse arendamise programmi (edaspidi „CAADP“). Samaaegselt on riigipead leppinud kokku märkimisväärselt suurendada riiklikes

---

⁵ Elusloomad haiguste tõrje, teadustegevus ja ühtne otsemaksete kava.

⁶ See hõlmab ka teatavates riikides sõlmitud relvarahu.

⁷ Põhjalikuma ülevaate saamiseks kuuest valdkonnast vt lisatud personali töödokument.

⁸ Biokütuse turud, aga ka õiglase kaubanduse ja mahepõllumajandustoodete turud üha laienevad.

eelarvetes põllumajandusele ja maaelu arengule suunatud osa⁹. Lisaks on AL esitanud ühtse nägemuse põllumajandusest ka selle kohta, mida tuleks saavutada aastaks 2015.

CAADPi algatus võtab aluseks mandri tasandi, kuid toetub riiklikele ja piirkondlikele põllumajanduse arendamise kavadele. Algatuses sisalduvad peamised põhimõtted ja eesmärgid, mis on vajalikud i) riiklike strateegiate ja investeerimisprogrammide suunamiseks, ii) üksteiselt õppimise ja vastastikuse kriitika võimaldamine piirkondlikul tasandil ning iii) arengupüüdluste suurema kooskõlastatuse ja ühtlustatuse hõlbustamine. Arengupartnerite jaoks pakub CAADP olulisi võimalusi Pariisi deklaratsiooni eesmärkide saavutamiseks.

CAADPi abil töötatakse välja neli temaatilist „sammast”, mis täidavad poliitikaraamistiku ülesandeid riiklikes ja piirkondlikes programmides. CAADPi programmide puhul järgitakse riiklikul ja piirkondlikul tasandil erilist „ümaralaua” formaati, mille tulemuseks on riiklikud ja piirkondlikud „CAADPi kokkulepped”, mis hõlmavad poliitikareforme ning suunavad avalikke ja erainvesteeringuid ning –sekkumisi.

2006. aasta detsembris kutsuti ALi tippkohtumisel¹⁰ üles teatevale selektiivsusele CAADPi kohustuste järgimisel – see üleskutse põhines äratundmisel, et piiratud ressursid ja haldussuutlikkus nõuavad prioriteete, mis annaksid kiiret, ent jätkusuutlikku kasu toiduainetega kindlustatuse saavutamisel.

3. ELI-ALi PÕLLUMAJANDUSE ARENDAMISE ALANE KOOSTÖÖ

3.1. Eesmärgid ja põhimõtted

Järgnevat ELi ja ALi vahelise koostöö ettepanekutes keskendutakse mandri ja piirkondlikule tasandile ning püütakse mandril luua paremat põllumajanduslikku arengut soodustavat keskkonda. Koostöö põhineb järgmistel põhimõtetel:

- *Aastatuhande arengueesmärkidest kinni pidamine*, pöörates erilist tähelepanu 1. ja 7. arengueesmärgile.
- *Aafrika prioriteetidele vastamine*, mis põhineb CAADPi toimingutel, põhimõtetel ja eesmärkidel.
- *Doonorite ühtlustamine ja nende tegevuse kooskõlastamine* vastavalt Pariisi deklaratsiooni põhimõtetele.
- *Tuginemine ELi ja ALi muudele partnerlustele ja institutsioonidele*, mis täiendavad ELi algatusi, mis otseselt või kaudselt toetavad maaelu arengut Aafrikas ning olemasolevate Aafrika ja Euroopa partnerluste kasutamine.
- *Õppimine ELi asjaomastest kogemustest ja heast tavast*, mis põhinevad peaaegu 50 aasta pikkusel põllumajanduspoliitika kogemusel ELis.

---

⁹ Maputo deklaratsioonis (juuli 2003) kohustusid riigid aastaks 2008/09 eraldama vähemalt 10 % riiklikest eelarvetest põllumajandusele ja maaelu arengule.

¹⁰ Toiduainetega kindlustatust käsitlev tippkohtumine Aafrikas Abujas detsembris 2006. Kohtumisel määrati kindlaks mitmed strateegilised kaubad, mille puhul tuleks lihtsustada Aafrikasisest kaubandust ja turustamist.

- *Subsidiarsuse põhimõtte kohaldamine*, toetades ainult neid piirkonna ja mandri meetmeid, mis lisavad väärtust riikliku tasandi sekkumistele.
- *Poliitiline ühtsus* ELi arengupoliitika ja põllumajandus-, kalandus-, kaubandus-, tarbijakaitse- ja energeetikapoliitika vahel.

Kooskõlas CAADPi nõudmistega keskendutakse koostöös suutlikkuse loomisele ning piirkondlike ja mandri tasandi organisatsioonide institutsioonilisele tugevdamisele.

Koostööga edendatakse riigi strateegilisemat ja tõhusamat rolli põllumajanduses, mis põhineb seisukohal, et riik eelkõige: annab tõhusa poliitilise ja reguleeriva raamistiku, loob soodsa keskkonna; sekkub turutõrgete korral; pakub avalikku laadi teenuseid; loob turvavõrke ja on toetuste kasutamisel piirav.

3.2. Prioriteetsed koostöövaldkonnad

ELi ja Aafrika põllumajanduse arengu alane koostöö keskendub seitsmele valdkonnale, mis tulenevad CAADPis kajastatud Aafrika põllumajanduse peamistest väljakutsetest ja Aafrika prioriteetidest.

3.2.1. Põllumajanduse arengustrateegiad

Selles valdkonnas lähtutakse vajadusest, et põllumajanduslik areng peab olema riikliku, piirkondliku ja mandri tasandi arengukava ühtne ja strateegiline osa, kuna põllumajandus on majanduskasvu ja vaesuse vähendamise seisukohast üks olulisemaid sektoreid.

Piirkondliku ja mandri tasandi koostöös keskendutakse järgmisele:

- põllumajanduslike tulemuste ning makromajandusliku poliitika, välismõjude, kliimamuutuste, kõrbestumise ja bioloogilise mitmekesisuse vahel valitsevate suhete analüüs ja suutlikkuse loomine;
- riikliku poliitikakujundamise kogemusest õppimine ning selle mõju põllumajandusele ja maapiirkondade majandusele;
- suutlikkuse suurendamine ja institutsionaalne tugevdamine tõendusmaterjalidele tugineva ja tulemustele suunatud poliitikakujundamise, poliitilise ühtsuse ja selle kaitsmise edendamise abil;
- sektoriülene koordineerimine ja koostöö;
- mandri tasandil talunike foorumite loomise toetamine, riikliku ja piirkondliku tasandi põllumajandusorganisatsioonide ühendamise ja nende rolli tugevdamise CAADPi toimingutes;
- analüüsi- ja järelevalvefunktsioonide tugevdamine erinevate riikide põllumajandusliku arengu mudelite võrdlemisel ja vastandamisel majanduslikus, sotsiaalses ja keskkonnavalises mõttes.

Aafrika Liidu komisjon, NEPAD ja piirkondlikud majandusühendused on peamised partnerid ning koostöö toetab nende tehtavat poliitilist analüüsi, järelevalvet, üksteiselt õppimist ja üksteise toetamist, samuti nende suutlikkust suurendavat roll riikliku tasandi organisatsioonides. Piirkondliku tasandi põllumajandusorganisatsioonid moodustavad teise partnerite rühma. Kavandatakse rahvusvaheliste organisatsioonide kaasamist rakendamisse,

kuna koostöö Aafrika Liidu komisjoniga võib hõlmata samasugust koostööd Euroopa Komisjoniga, mis kaasab asjaomased peadirektoraadid (nt AGRI, FISH, SANCO, TRADE, ENV, RTD, JRC ja REGIO). Põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus¹¹ on kaasatud toetustegevusse, hõlbustab kogemuste vahetamist ja aitab kaasa põllumajandusorganisatsioonide ning nende ja CAADPi vaheliste sidemete tugevdamisele.

3.2.2. *Sektori juhtimine*

Selle koostöövaldkonna raames aidatakse kaasa suutlikkuse suurendamisele piirkondlikul ja mandri tasandil, et parandada põllumajandussektori juhtimistava riigi tasandil. Parandatud juhtimistava aitaks ootuste kohaselt kaasa sujuvamale üleminekule väiketalupidamiselt äriliselt elujõulisele ja jätkusuutlikule perepõhisele põllumajandusele.

Koostöö sektori juhtimise valdkonnas hõlmab:

- piirkondliku ja mandri tasandi poliitika ühtlustamist ning piirkondliku ja riikliku põllumajanduspoliitika vahelise sidususe hõlbustamist;
- poliitika järelevalve ja üksteiselt õppimise korraldamist;
- suuniste sõnastamist piirkondliku ja mandri tasandi peamiste juhtimisaspektide kohta, sealhulgas maaomandi ja selle kasutamise poliitika ning säästva põllumajanduse kohta;
- suutlikkuse suurendamist ja volituste andmist sektori juhtimises osalemiseks;
- avaliku ja erasektori partnerluse ning ettevõtjatevaheliste liitude edendamist;
- piirkondliku ja mandri tasandi tootja- ja kutseorganisatsioonide esinduste tugevdamist tõhusa kaitse- ja lobisuutlikkuse kaudu ning
- põllumajanduse, avaliku ja erasektori suhete ning valitsemissektori liberaliseerimis- ja privatiseerimisprotsesside võrdlevat analüüsi ning nendest kogemustest õppimist.

Aafrika Liidu komisjoniga kavandatakse koostööd, mis tugevdab selle poliitilist ja lihtsustavat rolli poliitika kujundamises, kooskõlastamises ja ühtlustamises; NEPADi ja piirkonna majandusühendusega kavandatakse koostööd suutlikkuse suurendamise, järelevalve, poliitika analüüsi ja üksteiselt õppimise valdkonnas ning erasektori piirkondliku ja mandri tasandi organisatsioonidega, kes esindavad tootjaid ja kutseorganisatsioone, on kavas koostöö suutlikkuse suurendamise, kaitse, läbirääkimiste ja teenuste pakkumise valdkonnas. Põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus kaasatakse viimati nimetatud aspektide puhul, samuti aitab ta teadlikkust suurendada saadud kogemuste põhjal. ELi kogemustest õppimist, mis hõlmab ka teabevahetust Euroopa Komisjoni, liikmesriikide ja ELi erasektori organisatsioonidega, võib kasutada ka valitsemisalase suutlikkuse suurendamise viisina¹².

3.2.3. *Teadustegevus, teadmised ja teabelevi*

Selle koostöövaldkonna eesmärk on suurendada põllumajandusala teadustegevuse ja teadmiste mõju põllumajanduse tootlikkusele, vaesuse vähendamisele, toiduga kindlustatusele

---

¹¹ Põllumajanduse arendamise keskus, mis on ELi ja AKV ühine Cotonou lepingu kohaselt asutatud keskus.

¹² DG AGRI saab sellele heade tavade vahetusele kaasa aidata, luua sidemeid põllumajandusorganisatsioonidega ja teavet standardite ja teadusuuringute kohta.

ja loodusvarade säästvale haldamisele, võttes arvesse kliimamuutuste põhjustatud väljakutseid. Rõhuasetus on mitmemõõtmelistel teaduslikel lähenemisviisidel, säästvatel põllumajanduslikel tootmissüsteemidel ja maapiirkondade vaesele rahvastikule soodsat mõju avaldavatel uurimustel.

Piirkondliku ja mandri tasandi koostöö hõlmab:

- teadustöös osalevate riikide koostöö tugevdamist, et vähendada killustatust ja luua koostoimet;
- mandri ja piirkondliku tasandi uurimisstrateegiate sõnastamist;
- riigiülese mõjuga prioriteetsete teadusuuringute kaasrahastamist;
- suutlikkuse suurendamist arendustegevuse, koolituse ja hariduse uute viiside ja kanalite tarbeks ning uurimissüsteemide, arendusteenistuste ning talunike vaheliste sidemete tugevdamist;
- võrguplatvormide loomist ja/või tugevdamist teabe-, teadmiste juurdepääsu ja teabevahetuse eesmärkidel¹³; ning
- kooskõlastatuse tugevdamist riiklike põllumajandusuuringute süsteemide ja piirkondlike ning rahvusvaheliste teadusprogrammide vahel.

Selle valdkonna koostöö puhul võetakse arvesse ELi ja Aafrika vahelise pikaajalise teaduskoostöö käigus saadud kogemusi¹⁴ ning suuniseid Euroopa partnerite koostöö tugevdamiseks¹⁵. Koostöö saab innustust CAADPi neljandast sambast ja see toimub kooskõlas Aafrika põllumajandusliku tootlikkuse raamistiku põhimõtetega. Peamised partnerid on Aafrika põllumajandusuuringute foorum ja sellega seotud allregiooni uurimisorganisatsioonid, põllumajandusuuringute globaalne foorum ja ka Euroopa Foorum koos oma rakendusvõrgustikuga¹⁶, rahvusvaheliste põllumajandusuuringute konsultatiivgrupi süsteem, muud rahvusvahelised organisatsioonid ja teaduspartnerid, sealhulgas teadusuuringute ühiskeskus. Põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus aitab tugevdada võrguplatvorme.

3.2.4. Kaubanduse hõlbustamine, rõhuga kvaliteedi tagamisel ja parandamisel

Selle koostöövaldkonna eesmärk on tugevdada Aafrika võimet panna turud tööle vaesuse vähendamise nimel, keskendudes piirkondlikele põllumajandustoodangu turgudele. Käimasolevad kaubanduslääbirääkimised (majanduspartnerluslepingud, Doha arengukava) on mõeldud saavutamaks paremaid võimalusi põllumajandustoodetega kauplemiseks neile Aafrika riikidele, mis eeldab asjaomast varustatust. Kavandatav koostöö hõlmab eesmärgipärase tootmise ja kaubandusstandardite mõjutamise, määratlemise ja nende põhimõtetest kinnipidamise võime tugevdamist, et saada (või säilitada) juurdepääs põllumajandustoodete tulutoovatele turgudele ja kindlustada tarbijate jaoks toote ohutus.

Toetus põhineb konkreetsetel majanduspartnerluslepingute pakutud võimalustel ja hõlmab:

---

¹³ Sealhulgas talunikevaheline teabevahetus.

¹⁴ Nii teadus- (nt INCO, RFP) kui ka arengupoliitika vahendite kaudu.

¹⁵ Välja töötanud Euroopa algatus „Põllumajandusuuringud arendamiseks”

¹⁶ Euroopa troopiliste põllumajandusuuringute konsortsium – Euroopa majandushuviühing ja NATURA.

- piirkondlikke strateegiaid ja suutlikkuse suurendamist struktuuriliste nõrkade kohtadega tegelemiseks sisendi- ja väljunditurgudel;
- suutlikkuse suurendamist kaubanduspoliitika järelevalve jaoks, sealhulgas kaubanduse hõlbustamise poliitika rakendamise, aruandluse ja jõustamise järelevalve;
- piirkondlike turgude loomist ja piirkondadevahelise kaubanduse hõlbustamist, eelkõige toidukaupade puhul;
- õigus- ja reguleerivate raamistike kehtestamist ühtlustamise, standardimise ja kontrolli jaoks; ühtsete piirkondlike klassifitseerimissüsteemide ja -standardite vastu võtmist ning nende vastavusse viimist rahvusvahelistega;
- kontroll-laborite tõhustamist, võrkude loomist riiklike keskustega ja suutlikkuse suurendamist muudes katsetamise ja vastavusega tegelevates asutustes ja institutsioonides;
- piirkondliku suutlikkuse suurendamist, et parandada standarditest aru saamist ja neile vastamist, sealhulgas seoses ohutu jääkide normiga;
- sertifitseerimisskeemide edendamine säästva ja sotsiaalselt vastuvõetava tootmise jaoks; ning
- suutlikkuse suurendamine aktiivseks osalemiseks piirkondlikes ja rahvusvahelistes aruteludes ja läbirääkimistes (toiduohutuse, põllumajandustoodetega kauplemise) standardite üle ja muudes kaubanduse hõlbustamise viisides.

Peamised partnerid on Aafrika Liidu komisjoni ametid (üleaafrikaline loomsete ressursside büroo ja üleaafrikaline füto-sanitaarnõukogu), rahvusvahelised normide määramisega tegelevad asutused, sertifitseerimisorganisatsioonid, teaduskeskused, piirkondlikud majandusühendused, piirkondlikud põllumajandus- ja ekspordiorganisatsioonid, kontroll-laborid ja asjaomased ÜRO ametid. Põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus kaasatakse ühtse otsemaksete kava mõistmise parandamisse.

3.2.5. *Loodusvarade majandamine: maa, kalandus, metsandus*

See koostöövaldkond toetab maa, kala- ja metsavarude haldamise ja majandamise parandamist, mille eesmärk on ühendada keskkonناسäästlikkus ja bioloogiline mitmekesisus tulusa kasutuse ja vaesuse vähendamisega.

Selle koostöö piirkondliku ja mandri tasandi aspektid on järgmised:

- poliitika kooskõlastamine ja ühtlustamine, eelkõige piiriüleste varade puhul;
- kooskõlastamis- ja koostöömehhanismide loomine ja tugevdamine piiriüleste varade puhul olemasolevaid piirkondlikke raamistikke kasutades;
- piirkondlike ja mandri tasandi suuniste sõnastamine maapoliitika ja säästva varade kasutamise kohta, ühendades majandusliku, õigus-, sotsiaalse ja keskkonnamõõtme;
- sellise poliitikakeskkonna edendamine, mis muudab lihtsamaks vastutuse ja aruandekohustuse määramise loodusvarade kasutamisel;
- kogemuste vahetamine ja üksteiselt õppimine majandamisrežiimide tõhususe alal;
- loodusvarade seisundi ja (nende kasutamise) ning loodusvaradele ja põllumajandusele avalduva kliimamuutuse mõju järelevalve ja jälgimine; ning

- koostöö edendamine võitluses ebaseadusliku varade (sealhulgas kalandus ja metsandus) kasutamise vastu ja ebaseaduslike toodetega kauplemise vastu¹⁷.

Selles valdkonnas keskendutakse poliitikale ja haldamisele, samuti loodusvarade säästva kasutamise majanduslikule ja institutsionaalsele korraldusele. Maapoliitika ning maa- ja veemajanduse seisukohast viiakse toetus kooskõlla CAADPi esimese sambaga ning seonduvate rahvusvaheliste algatustega¹⁸. Kalandusalased partnerluslepingud moodustavad raamistiku kalavarude kontrolli, järelevalve ja jälgimise parandamiseks. Peamised partnerid on Aafrika Liidu komisjon, NEPAD, piirkondlikud majandusühendused, valdkonna valitsusvälised organisatsioonid ja (all)piirkondade maa ja vee majandamise, kalandus- ja metsandusorganisatsioonid, samuti neile sektoritele keskendunud Euroopa ja rahvusvahelised institutsioonid, võrgud ja platvormid¹⁹. Põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus hõlbustab kogemuste vahetamist.

3.2.6. Loomakasvatuse arendamine ja haiguste tõrje

Selle koostöövaldkonnaga tõhustatakse loomakasvatusektori jätkusuutlikkust ja selle panust vaesuse leevendamisse ning majanduskasvu, rõhuasetusega loomahaiguste tõrjet käsitlevate teadmiste ja süsteemide tugevdamisel. Koostööga püütakse vähendada loomade suremust ja kariloomade paljundamisega kaasnevaid ohtusid ning parandada rahvatervisega seonduvat ennetustööd, samuti parandada juurdepääsu piirkondlikele ja rahvusvahelistele turgudele, hõlbustada ratsionaalset maakasutust ning vähendada kariloomadega seotud keskkonnaprobleeme. Koostöö hõlmab:

- piiriülest koostööd, mis käsitleb loomade karjatamist, karjamaade majandamist, jätkusuutlikke kariloomade paljundamise süsteeme ja kariloomadega kauplemist;
- analüüsi Aafrika loomakasvatuse arendamise ja kliimamuutuste vahelise suhte kohta;
- kooskõlastatud veterinaarteenistuste võrkude ja haiguste tõrje süsteemide tugevdamist, rahvusvaheliste standardite kohaldamist;
- üleaaafrikalise piirkondlike ja riiklike loomahaigustega tegelevate tervishoiusüsteemide kooskõlastamise süsteemi tugevdamist ning
- haiguste vältimise meetodeid käsitlevat teadustegevust, katseid ja teabe levitamist, seahulgas vaktsiinide väljatöötamist.

Peamised kavandatavad partnerid on kariloomadega tegelevad Aafrika Liidu komisjoni ametid (IBAR (üleaaafrikaline loomsete ressursside büroo), PANVAC (üleaaafrikaline veterinaarvaktsiini keskus) ning PATTEC (üleaaafrikaline tsetse kärpse ja unetõve likvideerimise programm)), rahvusvaheline kariloomade uurimisinstituut ja (all)piirkondade loomakasvatuseametid, Aafrika põllumajandusliku tootlikkuse raamistik, Maailma Loomatervishoiu Organisatsioon ning piirkondlikud ja rahvusvahelised loomakasvatuse ja rändkarjakasvatusega tegelevad organisatsioonid. Kasutatakse Aafrika karjakasvatusepartnerlust, kuhu on kaasatud peamised sidusrühmad.

¹⁷ Põhineb metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse algatusel.

¹⁸ Nt TerrAfrica

¹⁹ Sealhulgas teadusuuringute ühiskeskuse AKV säästva arengu vaatluskeskus.

3.2.7. Riskijuhtimine

Selle koostöövaldkonna raames tegeletakse võimega vähendada kliimamuutustega, looduskatastroofidega ja hinnašokkidega seonduvaid riske, keskendudes korralduslikele küsimustele ja rahastamisvahenditele.

Piirkondliku ja mandri tasandi koostöö hõlmab:

- institutsionaalse ja tehnilise suutlikkuse suurendamist suurõnnetusteks valmisoleku, suurõnnetuste vältimise ja neile reageerimise valdkonnas, sealhulgas lühiajalise toidunappusega tegelemisel;
- teadustegevust, teabe levitamist ja suutlikkuse suurendamist väiksema riskiga seotud põllumajandusmeetodite ja toimetulekustrateegiatega seonduvalt;
- uuenduslikke süsteeme kahjurite põhjustatud viljaikalduse ja haigustest tingitud kariloomade hukkumise riski vähendamiseks;
- teabevahetust kogemuste kohta, suutlikkuse suurendamist turupõhiste hinnariski juhtimise vahendite abil, hinna tasakaalustamise skeeme ja kindlustusmehhanisme ning
- piirkondlike ja mandri tasandi varase hoiatamise süsteemide väljatöötamist ja kohaldamist ning nende ühendamist riiklike süsteemidega.

Koostöö hõlmab peamiste avaliku sektori ja eraorganisatsioonide suutlikkuse suurendamist ning Aafrika riikide juurdepääsu parandamist rahvusvahelistele rahandus- ja kindlustusturgudele. Peamised partnerid on Aafrika Liidu komisjon, piirkondlikud majandusühendused ja rahvusvahelised organisatsioonid. Põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus kaasatakse teabevahetusse väiksema riskiga põllumajandusmeetodite ja turupõhiste hinnariski juhtimise süsteemide kohta.

4. KOOSKÖLASTAMINE, JÄRELEVALVE JA LÄBIVAATAMINE

4.1. Koordineerimine

ELi ja Aafrika vahelise põllumajanduse arendamise alase koostöö kooskõlastamisel on kolm omavahel seotud mõõdet: i) kooskõlastamine Aafrika institutsioonidega, ii) kooskõlastamine teiste rahastajatega ja iii) ELi-sisene kooskõlastamine.

Kooskõlastamiseks Aafrika institutsioonidega kasutatakse CAADPi raamistikku ning kooskõlastamine toimub mandri ja piirkondliku tasandi organisatsioonide juhtimisel, keskne roll on Aafrika Liidu komisjonil ja NEPADil. CAADPi partnerlusplatvorm on peamine mehhanism kõikide arengupartnerite kooskõlastamiseks kaasamiseks mandri tasandil. Samalaadsed platvormid moodustatakse ka piirkondlikul tasandil. Riigi tasandil pakub samalaadset platvormi CAADPi riiklik ümarlauatoiming. Teemaatilises mõttes koondub kooskõlastamine CAADPi sammaste ümber.

Doonoritevahelist kooskõlastamist ja ühtlustamist ning CAADPiga vastavusse viimist tõhustab maaelu arendamise globaalne doonoriplatvorm (edaspidi „GDPRD“), mille liikmeteks on Euroopa Komisjon ja mitmed liikmesriigid. GDPRD toimib CAADPi doonorikeskusena ja aitab korraldada CAADPi partnerlusplatvormi kohtumisi.

Kooskõlastatust ELi sees tugevdab kavandatav Aafrika põllumajandusega tegelev ELi tööriühm²⁰, millele pakub tehnilist tuge põllumajanduse ja maapiirkondadega seotud koostöö tehniline keskus. Tööriühm tugevdab Aafrika põllumajanduse arendamisse suunatud ELi rahastamise koostöid ning parandab selle kvaliteeti ja nähtavust²¹.

4.2. Järelevalve ja aruandlus

CAADPi rakendamisel tehtud edusamme ja põllumajanduse arendamise alast koostööd kontrollitakse peamiselt CAADPi partnerlusplatvormi ja Aafrika partnerlusfoorumi raames. Mõlemad kasutavad sarnaseid näitajaid, mille kohta esitatakse aruandeid Aafrika Liidu komisjonile ja NEPADile. Lisaks töötatakse välja mehhanismid üksikasjalikumaks edujärelevalveks CAADPi sammaste raames.

GDPRD aitab järelevalveprotsessile kaasa, keskendudes doonorite rahastatud projektidele ja programmidele, ühtlustamisele ja vastavusse viimisele ning järjepidevusele CAADPi programmi raames.

Poliitikasuundade asjakohasuse ning ELi ja Aafrika põllumajanduse arendamise alase koostöö strateegiliste suuniste suhtes kohaldatakse samasugust läbivaatamismenetlust nagu kogu ELi ja ALi koostöökava suhtes, nagu see on määratletud ELi Aafrika-strateegias.

5. KOKKUVÕTE

Laiapõhjaline põllumajanduslik kasv Aafrikas on oluline aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel ja maapiirkondades sotsiaalsete teenuste taskukohasuse tagamisel. Selle alusel on ALi ja ELi põllumajanduse arendamise alases koostöös kindlaks määratud seitse peamist valdkonda, mis põhinevad Aafrika põllumajanduskaval ja mille on välja töötanud eelkõige Aafrika organisatsioonid. Valdkonnad keskenduvad suutlikkuse suurendamisele ning piirkondliku ja mandri tasandi organisatsioonide institutsionaalsele tugevdamisele, et edendada põllumajanduspoliitika ja valitsemistava täiustamist.

Koostöö ühendab tootlikkusele ja majanduskasvule keskenduva konkurentsile suunatuse ja vaesuse leevendamisele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele keskenduva laiapõhjalise arengu. Mõlema aspekti puhul on tarvis arendada piirkondlikke põllumajandustoodete turge, rõhutades piirkondliku integratsiooni ja kaubanduse hõlbustamise tähtsust. Lisaks tuleb edendada säästvaid tootmissüsteeme, võttes arvesse vajadust kohaneda selliste välismõjudega nagu kliimamuutused.

Koostöö toimub kooskõlas Pariisi deklaratsiooniga, toetades Aafrika kava ja kasutades ühtlustatud arutelu- ja läbivaatamismehhanisme.

---

²⁰ Tööriühm esitab kava kohaselt aruandeid arengukoostöö tööriühmale.

²¹ Ette ei ole nähtud ühtegi uut rahastamisvahendit.

LISA- lühendid

AKV: Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkond

AGRI: põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

AL: Aafrika Liit

CAADP: Aafrika põllumajanduse igakülgse arendamise programm

DG: peadirektoraat

ENV: keskkonna peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

EL: Euroopa Liit

FISH: kalandus- ja merendusasjade peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

SKT: sisemajanduse kogutoodang

GDPRD: maaelu arendamise globaalne doonoriplatvorm

JRC: teadusuuringute ühiskeskus (EL)

NEPAD: Aafrika arengu uus partnerlus

REGIO: regionaalpoliitika peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

RTD: teadusuuringute peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

SANCO: tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

TRADE: kaubanduse peadirektoraat (Euroopa Komisjon)

ÜRO: Ühinenud Rahvaste Organisatsioon